

Déli Hírlap

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. VUCHETICH ENDRE

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
SZENTGYURGY-TÉR 4. TEL. 2-52

Temre hívás

em sürgetőbb most sem, mint bármikor kisebbségi nemzeti javaink nagy többségében. Az állandó temre hívások elveit morzsoltuk, reámutatva jogaink megadására, értékeink pusztítására, életünk guszakötésére. Saját nyomorunknak voltunk könnyes siratói és ha egyszer úgy láttuk, hogy a korlátalom nem vonja el előlünk a megérdemelt nap sugarát, a mesterségesen tárt vihar csakhamar sűrű felhőtakaróval a szeretet melegét ontó nap sugarat a gyűlölet záporát zudította a jövedelmentesek kábulat fejünkre. Gazdáink mentek, telepeseinke nincstelenné váltak, tisztviselőink az utcára szorultak, munkában hontalanok lettünk, még a föld sem nyert kíméletet, az elmúlt századok klasszikus földje lett számunkra szél és Erdély, szülők hazánk, akiknek rónái és fenyőkoszorúja bérei között nőttek, ragaszkodunk minden földhöz, a levegőjéhez, vízéhez és nap sugarához, mert eljegyeztük magunkat a földhöz, itt születünk, itt élünk és itt is akarunk majdani kipihenni az élet fáradalmait. A görög álomra szólít mindenünknek a földnek Ura. Ez a szeretet olthatatlanul él bennünk minden megpróbáltatás ellenére és minden megpróbáltatás után megvagyunk és itt maradunk és minden boldogságunkat, minden életérőnket ennek a földnek és lakóinak felvirágoztatása, boldogsága szolgálatába állítottuk a múltban és a jövőben. Ezért jogos és ezért indokolt temre hívásunk, mert ennek a munkának vetnek gáncot esztendőnk sora és temre hívjuk az agonizáló korunkat és a pártja által tizenöt esztendőre rendezett gyulafehérvári nemzetgyűlést résztvevőit, a román népakaratnak helyes határozat formájába öntött ígéreteket a testvériségről és egyenjogúságról. Mi legyen a Maniuc vagy Vaidák bizalmunk alapja? A múltat megtagadni minden lépésünkkel, amelyet Gyulafehérvár óta tettem. Megnyomorítottak, lehetőségeinket elvonták és olyan atyákról teremtettek, mely állandó reményben tartott újabb veszteségektől való féltésünkben. Azonban ha kisebbségi nemzeti létünk végigpusztított a rombolás útján, nem köszönhet semmit ennek az államnak a romlás sem. A kormányzás egyik tünete az is, hogy a kormány képes a maga programja mellett az ország lakosságát. Minél inkább kielégíteni a közönséget a kormány céljait és következetessége a célok megvalósításában, annál nagyobb mértékben és biztonságban érezheti maga mögött a népet. Mindent lehet mondani a letűnt kormányzatról, csak azt nem, hogy a politikai erőket egyesítette volna. Nemesak a szabadságot bontotta meg, hanem a politikai életnek olyan légiója keletkezett kormányzása alatt, amellyel egyetlen egy ország sem dicsekedhetik, ha ugyan dicsőség nemzeti erőnek ez a szétforgácsolása. Nemzeti téren minden kormány a lehetőségek maximumát fogja nyújtani a nemzeti ügyeknek, a különbség tehát csak az lehet, hogy gazdasági téren mit tud produkálni. Soha nyomorúságosabb nem volt gazdasági helyzetünk, mint ma. Csak Magyar büvészkedésének a számokkal sikerrel elérnie azt, hogy nem is látjuk teljes

egészében leromlottságunkat. Ezért nincs mit sajnálnunk a kormány bukásán. Sem nekünk kisebbségeknek, sem a románság-

nak. A temre hívást is mellőzzük. Sirásai sem lehetünk a kormánynak. Önmaga ásta meg sírját. Csak temetni jöttünk, nem per-

be szállani. A temetésen résztveszünk, a koszorukat és virágokat azonban mellőzzük.

Duca vagy Titulescu lesz az új miniszterelnök és franciabarát politikát követ az új kormány

Vaida mosolygott, mikor a királyi kihallgatásról távozott és kijelentette, hogy eszeágában sincsen lemondani. Pedig akkor már megkapta az obsitot. Megkapta, mert az uralkodó nem a kormánnyal azonosítja magát, hanem a népakarattal. Ez a népakarat viszont tudni sem akar már a Vaida-kabinet kormányzásáról. Mosolygott Vaida, mert titokban akarta tartani a bukást, amíg lehet. A hír azonban kipattant és most már ő sem mosolygott. Beismerte, hogy a király nincsen elragadtatva további programjától annál is inkább, mert abban még miniszter társaival sem egységes. A Maniuc-ügy és a liberális felvonulás betiltása, hozzászámítva a kormány pénzügyi tehetetlenségét, kivetkék a hordó

fenekét és Vaidák távozása befejezett ténnyé lett.

A szenzáció erejével hatott az a közléseink, hogy a kormányt a király meleszti, mert a magabizó kijelentések és nyilatkozatok ideig-óráig megtéveszthetők a közvéleményt, de az igazságot nem lehetett tovább véka alá rejteni. A lemondás híre Bukarestben a késő éjjeli órákban is hangyabolyhoz volt hasonló minden politikai klub, ahol találgatták az egyes pártok esélyeit.

Maniu Gyula Badacsonyban is tudomást szerzett Vaida bukásáról és tegnap már délelőtt felhívta telefonon Mihalachet, aki informálta a helyzetről.

A király nem engedi az adókat tulszrófolni

A helyzet ebben a pillanatban — csütörtök este — még bizonytalan, mert a nemzeti parasztpárt elnöki tanácsának ülése, mely délelőtt kezdődött, még nem ért véget. Az ülést délben félbeszakították és délután folytatták. Az ülésről semmi sem szivárgott ki és lehet, hogy csak holnap adnak ki jelentést róla a nyilvánosság számára. Beavatottak szerint Vaida nagy politikai expozét tartott és reámutatott azokra a nehézségekre, melyek a pártnak további uralmon maradását lehetetlenné teszik. Kifejtette, hogy az uralkodó nem fogadta el Madgearu gazdasági programját, mert az a lakosság újabb áldozatkészségét vette

volna igénybe anélkül azonban, hogy a pénzügyeket tényleg rendezte volna.

Az uralkodó nem hajlandó a tisztviselők és nyugdíjasok járandóságainak újabb leszállításába belemenni, sem pedig az adóknak a végtelenségig való fokozását akarataival szentesíteni.

Vaida kénytelen volt bevallani, hogy az a nagy bizalom, melyet állandóan hangoztatott a nyilvánosság előtt, a valóságban nincsen meg. A király megelégette az ország érdekeivel való játékot, mely a külföldet is bizalmatlanná tette a Vaida rezsimmal szemben.

Feltétlenül megtartják a téli választásokat

Most még nem lehet tudni, hogy ki következik Vaida után. Kormánykörökben hangoztatják, hogy esetleg nem lesz rezsimváltás, mert Maniuc vagy Mihalacheval továbbra is a nemzeti parasztpárt maradhat uralmon. Ez azonban nem valószínű, mert a király gyökeres rendszerváltozást kíván. A nemzeti parasztpártnak hatalmon való megmaradása pedig nem jelentene rendszerváltozást.

Szerették volna Titulescut megnyerni a kormányalakításra, de Titulescu nem hajlandó

vállalni ezt a szerepet.

Titulescu véleménye a válság megoldásánál rendkívül fontos. Ezt igazolja az is, hogy Vaida tegnap tárgyalt vele és utána a külügyminiszter Szinájába utazott, hogy kihallgatáson jelenjen meg a király előtt. Titulescu véleménye nagyban befolyásolja azt, hogy az uralkodó kit fog megbízni az új kabinet megalakításával.

Egyelőre Duca liberális pártja áll előtérben. Ebben az esetben új választásokkal kell számolni, mert a liberálisok nem támaszkodhatnak a mai parlamentre.

Beszélnek arról is, hogy a király Gogát is szeretné belevonni az új kormányba, de Goga ragaszkodik a belügyminiszterséghez, amit viszont a liberálisok nem hajlandók kiengedni a kezükből. Angheliescu volt liberális közoktatásügyi miniszter esetleges megbízatásáról is beszélnek, mint aki lehetővé tudná tenni a két liberális frakció kibékülését. A király állítólag ezt szeretné elérni. Ebben az esetben — úgy mondják — a liberálisok uralma ismét hosszú esztendőkre biztosított lenne.

Annyi bizonyos, hogy a válság rövid lefolyású lesz.

A kormány lemondása és a lemondásnak a király által való elfogadása legkésőbb szombaton bekövetkezik és ugyanakkor megtörténik az új miniszterelnök kinevezése is.

Titulescu külügyminiszter tegnap délután jelent meg kihallgatáson a királynál. Az audienciáról nem szivárgott ki semmi és így tág tere nyílik a kombinációknak.

A csütörtökre tervezett minisztertanács különben elmaradt, mert az elnöki tanácsülés, amelyet este is folytattak, nem értelt döntést.

Az elnöki tanács üléséről mindössze annyit szivárgott ki, hogy azon Vaida fenntartotta lemondási szándékát. A nemzeti parasztpárt elnöki tanácsa különben a válság megoldásáig permanenciában marad és dönteni fog a párt jövőbeli magatartása tekintetében is.

A Lupta hosszú cikkben foglalkozik azzal, hogy a király a Vitéz Mihály-rend lakomáján hosszasan elbeszélgetett Mihalacheval, akit meggyőzött arról, hogy a kormány lemondása Vaida miniszterelnökben érlelődött meg.

A sok kombináció nem kerülte el Maniu Gyula személyét sem. Találgatják, vajjon Maniu kilép-e politikai tartózkodásából és ha igen, milyen magatartást fog tanúsítani. Nemzeti parasztpárti körökben remélik, hogy a kormány bukása után Maniu és Vaida kibékülnek.

Az ellenzéki pártok biztosra veszik a rendszerváltozást és a parlament feloszlását. Amenny-

nyiben a feloszlítás bekövetkezik, úgy az új választásokat december 15. és 20. között tartják meg.

Az események előterében, mint jövődó miniszterelnök Duca áll, de Brătianu György pártja szintén aspirál a hatalomra. Sőt a kulisszák mögött a két párt egyesüléséről is folynak a tárgyalások. Ugy remélik, hogy ez a liberálisok possibilitását emeli. A legutóbbi szinajai ünepeken a király feltűnően ba-

rátáságosan és hosszasan beszélgetett Vaitoianu tábornokkal, a georgisták al-elnökével. A pártvezérek közül Jorga volt miniszterelnök egy Duca-kormányt hajlandó támogatni, viszont Argetoianu választási kormány mellett kardoskodik. Lupu és Junian szerepe még bizonytalan.

Ujabb jelentések szerint Vaida a lemondás formális megtételét szombatra halasztotta, amennyiben a király szombatig nem érkezik Bukarestbe, úgy Vaida

szombaton Szinajába utazik és ott jelenti be az uralkodónak lemondását.

A parlamentet november 15-én megnyitják akkor is, ha a kormányválság még nem nyerne elintézését. A lemondott miniszterek természetesen nem fognak ott megjelenni és az elnök arra való tekintettel, hogy az országnak nincsen felelős kormánya, javasolni fogja az ülés elnapolását az új kormány megalakulá-

A parlament feloszlítása esetén a nemzeti parasztpárt új választásokon nem vesz részt

Éjjel érkezett jelentés szerint a nemzeti parasztpárt elnöki tanácsának ülése a késő esti órákban ért véget. Az ülésről komünikét nem adtak ki, a kiszivárgott hírek szerint azonban szó volt arról, hogy a kormány lemondása és a parlament feloszlítása esetén a nemzeti parasztpárt a választásokon nem vesz részt. Erre vonatkozólag különben a végső döntést a párt kongresszusának tartják fenn. Amennyiben a kongresszus összehívására már nem lesz elegendő idő, úgy a végrehajtó

bizottság hozza meg a döntést.

Titulescu este félkilenc órakor érkezett vissza Szinajából Bukarestbe. A pályaudvaron rája várakozó újságíróknak mindössze ennyit mondott:

— A király szíves volt kihallgatáson fogadni.

Többet Titulescu nem volt hajlandó mondani. A válság a jelek szerint néhány napig még feltétlenül eltart.

Éjjel után jelentik, hogy az új

miniszterelnök Duca, vagy Titulescu lesz. Mindenképpen azonban franciabarát lesz az új román kormány. A rendszerváltozást beavatók szerint meg fogják érezni a kisebbségek is, amennyiben az új kormány a kisebbségi politika terén is változást hoz. Ezt a változást elsősorban a szászok fogják megérezni, mivel a szász földön terjeszkedő hitlerizmust a román vezetők politikuskok nem jó szemmel nézik.

Elesett az adófronton

egy rónáci vendéglős, akinek egész berendezését elkotyvettyélték, mire megérkezett a pénzzel

A gazdasági viszonyok mostohaságát megérzik a korcsmák is: a legmulatósabb emberek is kevesebbet költenek szórakozásra, mint azelőtt. Ha mulatnak is, azt inkább csak pipaszó mellett teszik és maguk is kevesebbet isznak, nehogy a népezészeknek elkeresztelt cigányoknak is jutha. Így azután természetesen erősen megcsappant a korcsmák jövedelme is. Az adó azonban maradt és behajtása megszigorubbá vált, mint azelőtt. Ennek a szigorú adóbehajtásnak esettje Jurma Avram rónáci vendéglős, aki csaknem negyedszázados korcsmároskodás után most odajutott, hogy a könyörtelen adóbehajtás áldozataként elvesztette megélhetési alapját, a kincstár pedig egy adózóval lett szegényebb.

Jurma Avramnak a rónáci Rosetti-utcában van vendéglője, amely után körülbelül még tízenkétezer leuel volt adóhátralékban. Jurma a múlt hónapban fizetett hétezer leit és a többi is részletekben szerette volna megfizetni. Tegnapelőtt délelőtt megjelentek nála a végrehajtók és hogy megjelenésüknek nagyobb súlyt kölcsönözzenek, mindjárt szekereket is hoztak magukkal. Ezek a szekerek arra szolgálnak, hogy a lefoglalt holmikot a piacra vigyék és ott dobszó mellett eladják.

Jurma könyörgött, hogy várjanak, mert nincsen pénze, de ők a kapott utasításra hivatkozva, kijelentették, hogy vagy fizet, vagy elárverezik vendéglő berendezését. Jurma biciklire kapott, hogy a Mehalában lakó egyik barátjától kölcsön kapja a szükséges összeget és visszatéréséig haladékot kért. Egy óra múlva jött vissza, de addigra vendéglőjét már üresen találta és mikor a piacra sietett, éppen utolsót doboltak. Egész berendezését eladták. Értéke meghaladja a százezer leit, mert egy

billiárd is volt közte, de a végrehajtók alig hétezer leit kaptak érte.

A szerencsétlen korcsmárosnak nem maradt semmije, de a kincstár sem jutott teljes követelésének birtokába és a jelek szerint nem is fog már. Jurma

elesett az adófronton. A kincstár győzött, de úgy járt, mint a világháború győztese, akiről kiderült, hogy megnyerték ugyan a háborút, de a legyőzöttekkel egyformán vesztesei a világégesnek.

A város három sikkasztó és okirathamisító tisztviselője a bíróság előtt beismerte bűnét

Még 1927-ben történt, hogy Temesvár város kataszteri hivatalában súlyos visszaéléseket követtek el. Darlea J., Glasz Lajos és Kádár Lajos tisztviselők évek óta a házak átíratásánál a tulajdonosok részéről fizetett kataszteri illetékek egy részét a maguk javára használták fel. A felektől beszedett összegekről rendes nyugtát adtak, azonban a könyvekben csekélyebb összegeket vezettek be. Amikor a visszaélést felfedték, a város kára több százezer leire rugott. Annak idején a három tisztviselőt felfüggesztették, azonkívül büntető eljárás is indítottak ellenük. A három tisztviselő több héten keresztül vizsgálati fogságban is volt és többszöri elhalasztás után a temesvári

büntető törvényszék tegnap kezdte meg ügyük tárgyalását.

Mindhárman beismerték a visszaélések elkövetését, kijelentették azonban, hogy a város kára már megtérült. A bíróság azután tanuképpen számos háztulajdonost hallgatott ki, akik elmondották, hogy mennyi illetéket fizettek Darlea kezéhez. Az ügyész kérte okirathamisítás és sikkasztás miatt a bűncség kimondását és a három tisztviselő eltiltését. Sofron Sándor dr. védő kérte a bíróságot, hogy rendelje el a városi kataszter naplóinak a bemutatását. A bíróság a tárgyalást azután november 16-ra halasztotta el.

Halálos autóelgázolás áldozata lett egy fiatal borbélyinas az erzsébetvárosi Dózsa-utcában

Tegnap reggel az erzsébetvárosi Dózsa-utcában autóbaleset történt, amelynek egy szegény inasfiú a halálos áldozata. Stefan Miklós tizenéves esztendő borbélyinas, aki a Dózsa-utca 11. szám alatt Molná Géza borbélymesternél állott alkalmazásban, reggel nyolc órakor gazdája megbízásából egyik üzletbe sietett, hogy ott valamit vásároljon. Futva indult meg az utca másik oldala felé, amikor a Mária-szobor felől jött az 1744. rendszámú autó, amely Lazarovitz Lázár hajózási vállalati igazgató tulajdona. Brüll Miklós soffőr látta a veszedelmet és igyekezett a fiút kikerülni, ezenkívül fékezett is, azonban

a tanonc nagy ijedelmében ide-oda cikázott és szinte belefutott az autóra. A gépkocsi első része elkapta a fiút és maga alá gyűrte. A soffőrnek sikerült az autót megállítani, a sebesült gyermeket föltette a járműre és a kórházba szállította. A fiú anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, féltizkor kiszervezett. A józsefvárosi Pacsirta-utca 24. szám alatt lakó szülőt értesítették, de mire a kórházba érkeztek, gyermekük már halott volt.

A józsefvárosi rendőrség őrizetbe vette Brüll Miklós soffőrt. A soffőr azt vallotta, hogy szabályszerűen hajtott és a baleset nem az ő mulasztása következté-

November 10-től kezdve

Capitolban

Az elsőrangú németül beszélt film:

Mégis szép az élet

A főszerepekben:

Gustav Fröhlich
Anna Bella

Rendezte: Fejős Pál

Kiegészítésül:

FOX-HETHRADÓ és
Karthauzi szerzetesei
élete

Előadások: 5-7-9 órakor.
Vasárnap: 3-5-7-9 órakor.

ben történt. Ugyanig vallott több is. Ezek elmondották, hogy látták a rendszelenség lefolyását és hogy zavarában valósággal beleszaladt a tóba. Ma délelőtt bizottság vizsgálta meg, hogy az autónak nincs-e szerkesztési hibája, amely miatt a gyors megállás lehetetlen volt. A rendőrség az ügyet az ügyészséghez, amely dönt arról, hogy Brüll Miklós fogvatartásának szükségesnek találja-e, Brüll régi szakkollegistákkal együtt megvizsgálta a baleset okait.

A modern újítás az életbe került Afganisztán uralkodójának

Kabul ismét véres forradalomnak helye volt. Nadir Sah Gazit, Afgán fejedelemét orgyilkosok támadták és meggyilkolták. Az udvari kamarilla és kilenc éves trónörökös kiáltotta rályan. Az események zűrzavarában nem lehet kivenni azt, hogy a hadsereg magatartást tanusit a történelem szemében. A meggyilkolt annak a manúllah uralkodása alatt hadi miniszter volt, 1924-ben párisi követ majd 1929-ben visszatért Afganisztánhoz az Amanullah ellen támadt lázletörje. Később érkezett, a királyt elkölték, mire a gyakorlati érzékű Sah Gazi önmagát kiáltotta ki király. Az elmúlt négy év alatt kíméletlenül tott le minden forradalmi megmozdulást, amíg most a végzet utólérte. Angol irják, hogy a gyilkosság háttere sok politikai újítás, amelyet Afganisztán uralkodója meg akart valósítani. A afgánok ennek ellenszegültek és már óta volt az országban forrongás érez. Egyes hírek szerint a szovjet intrikák szerepel a kulisszák mögött, ami azonban fogadható el valóságnak, mert Oroszországot sokkal jobban kötik le a t. Kelet eseményei, semhogy Afganisztán ügyeivel törődhetne. Amanullah volt a király, aki jelenleg Rómában él, kijelentette, ha népe hívja, kész újra hazatérni gálatába állani. Örül Nadir meggyilkolásának, mert az sok tehetséges afgánt vetett ki, de öröme nem teljes, mert hiányzik Nadir is afgán volt.

Mosoncai román-szerb csata véres emléke visszatért vissza a temesvári bíróság előtt tizennégy év távlatából

Temesvár és környéke 1919. év nyári szerb megszállás utolsó napjait emlékeztet. Néhai Cosma Aurél dr. volt tábornok akkor már a zsebében őrizte a fegyveres kinevezését. A vármegyei főispán szerb főispán ült, de Cosma dr. bizalmasan már megtette a szükséges intézkedéseket. Így bizalmas levelet küldött a falvakba arra szólva, hogy

Lakosság alakítsa meg titokban mindenütt a nemzetőrséget, amely — ha kell fegyverrel is — védekezék a szerbek ellen.

Az ómosnicai község nemzetőrségparancsnokává Bernát Sándor kapitányt nevezte ki. Bernát a nemzetőrséget meg is alakította. A nemzetőrség védelem esetére kellő fegyverrel volt látva.

A szerbek kivonulása előtti vasárnap délután, hogy Ómosnicára Temesvár felé szeker érkezett. Az egyik szerb katona ült fegyvertelenül a szekeren csak két katona volt a szekeren. Mint később kiderült, a pokrók alatt voltak a szerb katonák puskái. A kocsi a templom előtt állott meg. A kocsi volt és a lakosság a meleg július napon a templom előtt gyülekezett. A fiatalok még táncolt is éjszakai szokás szerint. Csakhamar terjedt, hogy a szerb katonák rekvirálni akarnak.

Azonnal értesítette Bernát Sándor a nemzetőrség parancsnokát, aki rendelkezett, hogy minden felnőtt menjen haza és védelmezze a vadat. Az emberek abbahagyták a munkát és nekiláttak a hazatakarodásnak. Egy szerb kaplár, aki láthatóan parancsnok volt a csapatnak, odarögzítette a bíróságot és rákiáltott, hogy mit akar. A bíró nyugodtan válaszolta:

— Kibóltattam, hogy az emberek menjenek haza és védjék meg a vagyonukat.

Kikölt? — ordított a szerb kaplár. Töletek, mert eddig már száznegyvenmarhat vittetek el a faluból és nem kapta meg annak az árát.

Vigyázz magadra, — kiáltott fegyvertelen a kaplár és ugyanakkor kibólt az oldalán függő tokból szekerét és azt a bíróra emelte.

A kaplár azonban nem szurhatott, a körülálló román parasztok kiarták a szuronyát a kezéből. A szerb katonák most a kocsihoz rohantak, amelyen puskáikat hozták. Az emberek megakadályozták őket, hogy fegyvereiket használhassák. A falu szélén újabb szerb katonák tüntek fel, akik lövöldözni akartak a falusiakra. Ezek hazafutottak a káplárért és hamarosan hangos csata kezdődött, mely azzal végződött,

hogy két szerb katona ott maradt, az egyik holtan, a másik súlyos sebesülten.

A faluban nagy volt az ijedelem. A lakosságnak legnagyobb része már a közlekedési úton Rékásra szökött a menekülési vonal mögé és a román csapatok védelme alá helyezte magát. Bernát Sándor mérnök azonnal kocsira szállt a halott és a sebesült szerb kato-

nát, bement Temesvárra és maga tett jelentést az esetről. Bernát Sándort letartóztatták. Szemendriára került, ahol hat hónapig tartották fogságban. Onnan Szabadkára, később Nagybecskerekre szállították. Nagybecskereken beteg lett és a kórházba került. A kórházból sikerült megszöknie és még aznap éjjel titokban átlopózott a román határon. Hazatérése után állami szolgálatba lépett és jelenleg Szilisztrán a dohányraktár vezetője.

A nyáron a jugoszláv kormány diplomáciai uton elevenítette föl a tizennégy esztendő előtti ómosnicai eseményeket.

Metzger Márton dr. előadása

A család az államban és a társadalomban ugyanazt a szerepet tölti be, mint az emberi testben a szívet

A Magyar Párt ifjúsági tagozatának a Magyar Házban levő helyiségében tegnap este a hetenkint megismétlődő előadások során Metzger Márton dr. józsefvárosi római katolikus prépost-plébános jelent meg a dobogón. Metzger Márton dr. erős szociális érzéktől áthatott előadást tartott a családról, mint az állam és a társadalom egyik fontos pillérééről.

A család — kezdte előadását — az államban és a társadalomban ugyanazt a szerepet tölti be, mint az emberi testben a szív. Ha a szív beteg, akkor az egész emberi szervezet beteg. Ha a szív egészséges, akkor az ember szervezete egészséges. Az államok is társadalmilag egészségesek, vagy betegek, ha bennük a családi élet egészséges, vagy beteg. Az államok boldogságához, vagy boldogtalanságához nagyban hozzájárul a benne élő családok boldogsága, vagy boldogtalansága. A család sorsa a házasságra lépő két fél, a férfi és a nő jellemétől, erkölcsétől függ. A házasságnak, amelyet az Isten és a természet törvénye rendelt, vallásosságon és hiten, szívjóságon és szereteten kell

alapulnia. Részletesen kifejtette, hogy milyennek kell lennie a férfinak és milyennek a nőnek, hogy a házasság és így a család boldog legyen. Egymásban ne keressék a hibákat, a gyengeségeket, hanem a nemeset, jót és szépet lássák csak egymásban. Legyenek egymáshoz bizalommal, legyenek őszinték. A házasságra készülnek, ne csak azt nézzék, hogy mit kapnak, hanem azt, hogy ők mit adnak és ez elsősorban ne földi, de lelki kincsekre vonatkozzék. Beszél azután a szerelemről, amelynek azt a biblia, a közfelfogás és a költészet látja. A szerelem nem vak, mondotta, hanem ezer szem van, de elsősorban szerelme tárgyában a lelki és szívbéli értéket nézze. A jó házasságból lesz a jó családi élet és a jó családi élet szilárd alapja az állami és társadalmi rendnek. Végül kijelentette, hogy a pártsházasság és a próbaházasság komolytalan, az erkölcsöket lázító dolgok és azokról nem is érdemes beszélni.

(k. e.)

Az előadást a nagyszámú közönség figyelemmel hallgatta és az előadó mélyen szántó fejtegetéseit zúgó tapsal hálálta meg.

Viharosnak ígérkezik a temesvári orvosi kamara vasárnapi közgyűlése, amely megválasztja az új vezetőséget

A temesvári orvosi kamara vasárnap, november 12-én délelőtt kilenc órakor tartja meg közgyűlését a városháza nagytermében. A közgyűlést megválasztja a kamara új vezetőségét. Remélhető, hogy a vezetőség megválasztása most simábban fog lefolyni, mint három esztendő előtt, amikor az orvoscamarában az a szándék nyilvánult meg, hogy a kisebbségi orvosokat a vezetőségből kiszorítsák, ami sikerült is. A vezetőségi tagságokra az azokra reflektáló orvosoknak maguknak kell bejelenteni igényüket. Eddig a következő orvosok jelölték magukat: Rudnean Roman dr., vármegyei főorvos, a kamara eddigi elnöke, Craciun György dr., Schwarz György dr., Corcan Pál dr., Suciu Jenő dr., Miletici Sándor dr., Mamant Dumitru dr., Ghetic János dr., Hoffmann Miklós dr. és Keller

Kolos dr. A jelöléseket ma estig lehet benyújtani és bizonyosra vehető, hogy a magyar orvosok közül is akad majd jelölt. A kamarának a vidéki orvosokkal együtt háromszázharminc tagja van.

A vasárnapi közgyűlésen értesülésünk szerint éles bírálat fog elhangzani az orvoscamara eddigi működése felett. Kifogásolják, hogy a kamara vezetősége az elmúlt három esztendő alatt egyetlen jelentésben sem számolt be tevékenységéről. Kifogásolják majd azt is, hogy a kamara vezetősége nem fordított elég gondot az orvosi kar érdekeire.

Aradon is vasárnap választja meg vezetőségét az ottani orvosi kamara. Eddig csak román orvosok jelöltették magukat és hír szerint kisebbségi nem is jelentkeznek. Ugyancsak ma tartja közgyűlést a lugosi orvoscamara is. Itt erős küzdelemre van kilátás, mert két párt áll

szemben egymással. Az egyiknek élén Bejan Zenő dr. áll, a másiknak vezetője Murariu János dr. Mindkettőnek sok a híve és így a választást erős agitáció előzi meg.

VAIDA

a hatalom egéről lebukó nap

Visszavonta feljelentését a fibisi magyar gazda a monopolágens ellen

Néhány nap előtt megirtuk Susán Sándor fibisi magyar kisgazda esetét Craina Dumitru monopolágenssel, Susán Sándor ugyanis Craina monopolágens házát udvarán találta a dohányszárítóban és ezért veszekedés támadt köztük. Dulakodás is volt, végül pedig Susán Sándor bejött Temesvárra és feljelentést tett az ügyészségen Craina ellen.

Ebben az ügyben tegnap fordulat történt. Susán Sándor az ügyészségen tett feljelentését visszavonta. Azóta ugyanis Susán lehiggadt, Craina Dumitru is lecsendesedett és békés uton intézték el az ügyet. Craina Dumitru dohányágensnek ugyanis nemcsak joga, hanem kötelessége is ellenőrzést végezni a dohánytermelő gazdáknál és ilyen hivatalos minőségében jelent meg Susán Sándor házában is. Az ellenőrzést nem akadályozhatja meg az, ha a gazda véletlenül nincsen odahaza. Ezt azonban Susán nem tudta és azért háborodott fel, amikor ott találta a dohányszárítóban Craina Dumitru. Az igazalom elmúltával a dolog kimagyarázódott köztük, mire megtörtént a feljelentés visszavonása.

A magyarság köréből a magyarság számára

Pénteken, november tizedikén, este hét órakor rendezi a Magyar Leányegylet előadássorozatának keretében negyedik előadását, mely alkalommal Gál Endre szobrászművész beszél a szobrászat és a gondolat címen. Belépési díj nincsen. Vendégeket szívesen lát a leányegylet.

Szombaton, a hó tizenegyedikén este félkilenc órakor a Magyar Párt józsefvárosi tagozata a józsefvárosi Fábian-féle vendéglőben, a Preyer és Csillag-utca sarkán, jótékony célú társasvacsorát rendez, melyre szeretettel meghívja a párt valamennyi tagját és barátját.

Vasárnap, a hó tizenkettedikén délután hat órakor a Magyar Párt ifjúsági tagozata a Magyar Ház nagytermében táncdélutánt rendez, amelyre ezután hívja meg a közönséget. Zenét a TAC-jazz szolgáltat. Olcsó büfféről gondoskodás történt.

Karácsonyi felruházási mozgalmat indít a Magyar Leányegylet az idén is és ezért már most fordul kérő szóval a jószívű emberekhez, hogy tehetségükhöz mértén támogatást adjanak a nemes akcióért. Adományok, ruhák és egyebek a leányegyletnek a Magyar Ház földszinti egyesületi helyiségében adhatók le.

HIREK

Előfizetési árak

Havonta: Havonta 70, negyedévre 260, félévre 330, egész évre 750 — lei.
Nyugdíjasok havonta 60, negyedévre 160, félévre 300, egész évre 600 lei fizetnek.

Magyarországon: Havonta 4, negyedévre 10, félévre 20, egész évre 40 pengő.
Magyarországi nyugdíjasok havonta 3, negyedévre 8, félévre 15, egész évre 30 pengőt fizetnek.

Telefon:

32, este 10 óra után 14—16 vagy 2—42

A szerkesztésért és kiadásért a főszerkesztő felel.

A "Temesvári Zeitung" nyomda nyomása.

DUCA

a hatalom felkelő napja

MARAS. A meteorológiai intézet jezikai és keleti széljárással változott várható, erősödő éjjeli lehűléssel. Mármost tegnap az idő felhős és hűvös. A hőmérő délben már csak 10 fok mutatott.

HERCEG. A hercegnő megbetegedett. Longentés szerint Elena román hercegnő nagyvajda édesanyja, egy szanatóriumban beteg fekszik. A múltkor tegnap meglátogatták György király és Erzsébet volt királynő.

GÖRÖG MINISZTER BELGRÁDI LÁTOGATÁSA. A görög miniszter és külügyminiszter és külügyminiszterrel, tegnap Belgrádba látogatott. Kondolizs ma részt vesz Pirothban a görög katonák emlékmű felavatásán.

NEMZETI BANK KORMÁNYZÓJA NEM TARTOTT LE. Bukarestben tegnap híre terjedt, hogy Angélescu, a Nemzeti Bank kormányzója lemondott állásáról. A hivatalos helyről ezt a hírt határozottan cáfolják.

KEMÉNY BÉLA ÜDVÖZLÉSE HETVENEDIK SZÜLETÉSNAPJÁRA. Kemény Béla, a Temesvári Lloyd-kávéház tulajdonosa, ült meg hetvenedik születésnapját. A vendéglősök és kávéosok ipartársainak választmánya ezen alkalommal különösen ünnepelte Kemény Bélát.

JÁNOSZKY ISTVÁN ELNÖK MELEG SZÓVAL EMLÉKEZETT MEG KEMÉNY BÉLÁRÓL, aki az években keresztül alelnöke volt az országos szakszervezeteknek és mint ilyen sokat munkált a vendéglői és kávéházi ipar érdekében. Egész idejét vendégeinek szentelte, és szolgálatkész. Végül a hetvenedik születésnapjának köszönetképpen meg is ült.

ELNÖK PÉNTEK ESTE AZ ELITE-ELŐFIZETÉSI ÉS TURÓSCSUSZA 25.— LEI. A német-cseh meg nem támadási szerződés híre. Az egyik londoni lap tegnap azt a hírt röpitette világgá, hogy a német kormány meg nem támadási szerződés kötésére tett ajánlatot Csehszlovákiának. Berlinben azt a hírt határozottan cáfolják és kitalálásnak mondják.

BULGÁRIA KÜLFÖLDI TARTOZÁSA. Szófiai hírek szerint Bulgária és a francia kormány között a tárgyalások kedvezően folynak. Bulgária felajánlotta, hogy a kötvényszelvényekre esedékes kamatból 25 százalékot fizet.

Az országos zsidó párt követeli az állampolgársági törvény revízióját és képviselőt a városi tanácsokban

Bukaresti jelentés szerint a romániai zsidó párt országos kongresszusa véget ért. A kongresszus megejtette az új vezetőség megválasztását és pártelnöknek egyhangulag újból Fischer Tivadar dr-t választotta meg. Alelnök Bamberger dr., főtítkárr pedig Landau Mihály kamarai képviselő lett. A kongresszus határozati javaslatot fogadott el, amelyben kimondja, hogy a zsidó

.....

DÜHÖNG A KUBAI FORRADALOM.

Havannai jelentések szerint Kubában a forradalom tovább tart. Battista tábornok ágyukkal löveti a rendőrségi épületet, amelyben a forradalmárok elszáncolták magukat. Az utcákon rengeteg hullá lever, mert a kormánycsapatok és a forradalmárok is teherautókon száguldanak és az utcákat gépfegyverekkel söprik végig. Tegnap ötvenkét ember vesztette el életét, a sebesültek száma pedig meghaladja a kétszázat.

Mit mond a takarítónő. A német birodalmi gyűlés palotájának égési perében a bíróság tegnap rövid tárgyalást tartott. Kihallgatták Schreiber Erna takarítónőt, aki Kasperer Emiliánál volt alkalmazva. Elmondta, hogy ez a nő élénk összeköttetést tartott fenn a kommunista körökkel és Dimitroff vádlottal is állandó látogatója volt. Dimitroffnak Kasperer Emiliánál külön szobája volt, ahol gyakran dolgozott írógépen. Írásait zárt borítékban küldte el egyes kommunista vezetőknek.

Lipinszkaja temesvári előadó estje. D. Lipinszkaja temesvári előadó estje tegnap zsufolt ház előtt folyt le. Az érdeklődés olyan nagy volt, hogy a színház az utolsó helyig megtelt. Két órával az előadás megkezdése előtt a rendezőseget az a váratlan és kellemetlen meglepetés érte, hogy bukaresti működési autorizáció hiányában a művész nő temesvári előadása nem lesz megtartható. Izgalmas telefonbeszélgetések eredménye gyanánt a felmerült hatósági akadályt az utolsó pillanatban sikerült elhárítani és az előadás megkezdődött. Lipinszkaja ezerréli művészetét ezáltal is teljes nagyságában csillogtatta a mindvégig hálás közönség előtt.

Panaszkönyv. Egyik előfizetőnk írja: A villamosjegyek váltásának új rendje óta a villamosközönsége a jegyváltásnál köteles a kalauznak pontosan megmondani utazásának végőlját. A bérletek, akiknek jegyfűzetük van, szintén bemonadják utazásuk célját, mire a kalauz a bérletfűzetből kitép egy jegyet és azt megfelelően kezeli. Gyakran előfordul azonban, hogy a jegyet nem kezeli megfelelően. Ez különösen az átszálló jegyeknél fordul elő. A bérletes rendszerint csak akkor veszi észre a hibát, amikor átszáll és az új kalauz megállapítja, hogy a jegy nem érvényes, mert az első kalauz nem vette figyelembe az átszállást. A bérletesnek nem marad más hátra, mint hogy vagy új jegyet vált, vagy pedig leszáll és gyalog folytatja útját. Nagyon kívánatos volna, ha a villamosvasut vezetősége utasítaná a kalauzokat, hogy az átszálló jegyeket több figyelemmel kísérjék.

Tíz év előtt! Münchenben tegnap ünnepelték meg tízedik évfordulóját annak, hogy a nemzeti szocialista párt összejött az akkori karhatalommal. Felvonulást rendeztek ugyanígy, mint 1923-ban és a menet élén Hitler haladt. Amikor arra a helyre értek, ahol összejötték a karhatalommal, egy percig némán megállottak. Az elesettek emlékművénél Göring, Röhm és Hitler mondtak beszédeket. Hitler kijelentette, hogy az 1918-ban győzedelmeskedett rezsim törvénytelen volt és ezért azt meg kellett dönteni. A nemzeti szocialista mozgalom győzelme teljes sikert aratott.

párt követeli a konverzió kiterjesztését a kisiparosokra és a kiskereskedőkre is. Követelik továbbá a zsidó szövetségek támogatását, az állampolgársági törvény revízióját és a függőben levő állampolgársági ügyek igazságos elintézését. Végül kimondották azt is, hogy a zsidóság részére a városi és megyei nagytanácsokban hivatalból való képviselőket követelnek.

Wendt bácsit agyvérzés érte. Wendt Lipót ismert temesvári kávést, aki néhány esztendő előtt nyugalomba vonult, agyvérzés érte. A hatvankét esztendő Wendt Lipót állapota aggasztó. A népszerű és ismert kávé iránt általános részvét nyilvánul meg.

A Bánáti Nyugdíjasok Egyetemes Egyesülete november hó 26-án délután három órakor a józsefvárosi Forgács-teremben, Str. Vacarescu, Bem-utca 31. szám alatt tartja meg rendes őszi közgyűlését, amelyre a tagokat ezuttal is meghívja. A tárgysorozat a következő. Elnöki jelentés. A nyugdíjhátralékok kifizetésének szorgalmazása. Az 1934. évi költségvetés. Indítványok.

Orvosi hír. Sz. András dr. nőorvos és röntgenológus külföldről visszatérve ismét rendel. Temesvár, Szentgyörgy-tér, Bánáti-ház.

Kifosztottak egy szobát. Zsombolyán vakmerő betörők behatoltak özvegy Holterbach Jánosné házába és amíg a tulajdonos mélyen aludt, a szomszédos szobát teljesen kifosztották. A szobából ágyneműt, ruhát és minden egyéb elvihető holmit magukkal vittek. Mikor az özvegy reggel felébredt, a szobában a pusztá butorokat találta. Az ablak nyitva volt annak jeléül, hogy a betörők azt használták ajtnak.

Ki mondta, hogy ott volt? Sola bukaresti olasz követ. Közleményt küldött a bukaresti lapoknak, amelyben kijelenti, hogy sem ő, sem a követség egyetlen tagja nem vett részt a vasgárda ünnepélyén. Tudomásunk szerint az olasz követről nem is állította senki, hogy az ünnepélyen ott volt. Ennek a furcsa cáfolatnak minden esetre furcsa színezete van.

Meggyilkolta és felakasztotta nagybátyját. Kegyetlen gyilkosság történt a csehszlovákiai Vezekény községben, melynek áldozata Sotka János gazdaember. Sotka már hajlott korban levő ember volt és ezért vagyonának egy részét hasonló nevű unokaöccsére iratta, aki ezzel szemben kötelezte magát, hogy nagybátyjának 500 korona évi járulékot fizet. Ebből később pereskedés támadt közöttük. Most lett volna a tárgyalás, de Sotka János gazdát két nappal a tárgyalás előtt felakasztva, holtan találták meg a lakásán. A látszat az volt, hogy öngyilkosságot követett el. Később azonban a vizsgálat kiderítette, hogy unokaöccse bűnös keze van a dologban. A fiut nyomban lefogták és hosszas vallatás után beismerte bűnös voltát. Mentségére azt hozta fel, hogy önvédelemből ölte meg az öreget, mivel az veszekedés közben rátámadt. A holttestet azután felakasztotta.

Az Attila külföldi győzelme. Lilleben a franciaországi turán levő Attila legyőzte 5:3 (1:2) arányban az Excelsior csapatát.

FŐ A ZSIROS ÜZLET. Tokiói jelentés szerint a japán kormányválság, amely a háború és béke kérdése miatt tört ki, elodázódott. Elfogadtak ugyanis egy közvetítő indítványt, amely szerint Japán nekülát Mandzsuria felépítésének és erre a célra nagy összegű kölcsönt vesz fel Amerikában. Remélik, hogy ezzel Amerikát elhídegitik a szovjettől, meri az amerikaiak a jó üzlet fejében inkább Japánnal lépnek majd összeköttetésbe, mint a szovjettel.

Két órán át tartó kacagás!

Fra Diavolo

(Az ördög testvérei)

Auber világhírű operája után a főszerepben:

Dennis King

a Metropolitan világhírű tenoristája és az utólrhetetlen komikus pár

Stan Laurel és Oliver Hardy

Heti Híradó

Premier ma, pénteken a **FORUM-ban**

Ne csókolózz az utcán! Pestmegye közgyűlésén szóvá tették, hogy a falvakban a csendőrök feljelentik azokat az embereket, akik az utcán csókolóznak. Ja, de kedves! Nem a feljelentés, hanem az, hogy az emberek az utcán csókolózni szoktak. Hát nem? Hát csókolóznak ma még az emberek egyáltalán? Van még szerelem? Van még boldogság? Olyan vidámak és olyan szerencsések az emberek, hogy az utcán egymás nyakába borulnak és megcsókolják egymást? Hej, hej, nem igen hihető, hogy a pestmegyei csendőröknek sok dolguk akad az utcán történt csókolózásért való feljelentésekkel.

Az irodalmi Nobel-díj. Stockholmi jelentés szerint az ez évi irodalmi Nobel-díjat Bunin Iván orosz írónak adományozták.

Thomas Mann: Jákob

Jákob a bibliai ósatya, az ó-testamentumnak a rejtélyes és bonyolult alakja áll Thomas Mann új remekművének középpontjában. A ravasz üzletember, aki tal lenscéért vásárolja meg az elsőszülöttség jogát s furfangos esellel csalja ki atyja áldását, a tiszteletreméltó pátriárka, aki tizenkét fiúnak ad életet s legendás gazdaságra tesz szert, az álomlátó költő, az égi labtorja álmanak álmodója egyesül ebben a csodálatos figurában. Thomas Mann azonban nem csupán Jákob alakját és életének groteszk és magasztos eseményekben gazdag történetét tárja elénk páratlan írói erővel. Körülötte egy egész világot varázsol föl, egy ismerős és mégis ismeretlen, a miénkhez hasonló, de mégis gyökeresen más világot: a Kelet rejtelmes és döbbenetes világát. Olyan világ ez, amelyben más az értéke az időnek, más a szemlélete a térnek és más a jelentése magának az embernek is. Ma és tegnap, itt és ott, én és te: könnyebben cserélődnek föl ebben a szivarványosan csillogó, bizonytalan atmoszférában, mint a miénkben — s Thomas Mann varázslatos írói nagysága éppen az, hogy a tegnapot mává, a távot közelé s az elmúlt életet a mi életünké tudja tenni. Igazi remekmű ez a regény: nagy tanulság és ritka élmény. Az Athenaeum nagy regénysorozatának 3-ik kötete (1. Sinclair: Egy modern asszony szíve, 2. Wells: Mi lesz holnap) egyenként 450—500 oldal, nagy alak, pazar kiállítás, diszvásonkötés. 144 lei minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepadgenál, Kolozsvár.

APRÓHÍRDETÉSRE
LEGALKALMASABB
A DELI HIRLAP

Közgazdaság

Visszaállították a régi rendet és a borbélyok vasárnap ismét zárva tartanak

Borbélyok és fodrászok üzleteinek nyitvatartása nem sokáig volt. A borbélyok és fodrászok hosszú hurok után elérték azt, hogy munkatársi minisztérium megengedte, hogy vasárnap és ünnepek előtt nyitva tarthassák üzleteiket. A borbélyok és fodrászok után más szakmák is kedvet kaptak a nyitvatartás iránt és egy-egy iránti kérvényeikben a minisztérium nem akarja visszavonta szeptember 30-án kiadott rendeletét, amely a borbélyok és fodrászoknak a vasárnapi nyit-

vatartást megengedte.

Az új miniszteri rendelet a borbélyok és fodrászok számára a következő rendelkezéseket tartalmazza:

Hétköznapokon a déli záróra egy órától háromig terjed, az esti záróra nyolc óra.

Szombaton és ünnep előtti napon az esti záróra tizenegy órakor van.

Vasárnap és ünnepen a borbélyok és fodrászok nem tarthatják nyitva üzleteiket. E tekintetben életbelép a legszigorúbb vasárnapi munkaszünet. Ennek betartását ellenőrzik.

Szállodákban, fürdőkben és klubokban a borbélyoknak és fodrászoknak vasárnap és ünnepen nem szabad dolgozni és a vasárnapi munkaszünetről szóló rendelkezések rájuk is vonatkoznak.

Romániai gabonakiviteli szindikátus állítja ki a buzakiviteli engedélyeket

Nemzeti Bank megkönnyítette a gabonakivitelét, valamint a gabonaneműk kivitelét az országba jövő külföldi áruk számára. A Nemzeti Bank egyelőre a gabonakereskedők exportját engedélyezte, de remélhetőleg, a mostanihoz hasonló módon, egyéb kereskedelmi kategóriák számára is megkönnyíti az áruk kivitelét és behozatalt.

Az új rendelkezés szerint a gabonakereskedők szindikátus tagjai számára — a szindikátus felelőssége mellett — kiállíthat olyan engedélyeket, amelyeknek alapján a Nemzeti Bank megengedi, hogy az exportálandó gabona értékeinek megfelelő csereáru bejöhessen Romániába, de csak az esetben, ha a gabonakereskedésnek az exportot lebonyolító tagja esetéről-esetre a következő okmá-

nyokat mellékelni kérvényéhez: Fuvarlevél-másolat az exportálandó árurol. C) mintájú deklaráció, hivatalos másolat a bevagonizozott áru minőségéről. Ezenkívül a romániai cég olyan kötelező nyilatkozatot is csatoljon, hogy az áru kiszállításától számított két hónapon belül igazolja azt, hogy az exportált árut tényleg abban az országban vámozták el, ahová kompenzációs alapon az exportszindikátus a kivitel engedélyezte.

A Nemzeti Bank felhatalmazása nyomán a romániai gabonakereskedés szindikátus már ki is állított néhány engedélyt, amelynek alapján a belföldi gabonakereskedők azonnal transzferálhatta szállítmányát a külföldre. A Nemzeti Bank intézkedése különösen a szonárak szállítására bír fontossággal, mert ezelőtt a késedelmes eljárás miatt a határállomásokon vesztettek, olykor meg is romlottak ezek a cikkek, vagy pedig a szonárak elmulasztották a céljukhoz.

Az export-szindikátus a saját reputációja érdekében gondosan őrökdi afelel, hogy a romániai exportcég tényleg oda szállítsa a gabonát, ahova az engedély szól. Az esetleges visszaélések vagy szabálytalanságok súlyos következményekkel járnak, a devizatörvény alapján ugyanis büntvádi eljárás indul meg és azonnal kizárják a szindikátusból azt, aki visszaélést követ el.

Valutaárfolyamok. A bukaresti hivatalos árfolyamok a következők: Az első szám a vételt, a zárójelben levő szám az eladást jelenti. Francia frank 6.60 (6.90), svájci frank 32.50 (33.40), belga frank 23.50 (23.80), angol font 532 (542), olasz líra 8.80 (925), dollár 112 (122), német márka 39.80 (41.50), cseh korona 4.95 (5), magyar pengő 23 (24), osztrák schilling 20 (22), dinár 2.20 (2.50), lengyel zloty 18.80 (19.50).

A kisiparosok előterjesztették forgalmi adópanaszukat. Tegnap délelőtt Vetrány Viktor dr. ügyész vezetésével az ipari szindikátus nagyszámú küldöttsége jelent meg Baran Koriolán dr. prefektus előtt. Az iparosok ismertették a forgalmi adóval kapcsolatos és a múlt vasárnapi ülésen elhangzott — a Déli Hírlapban részletesen ismertettük — panaszukat. Kérték a prefektust, járjon közbe a pénzügyminiszternél, hogy a forgalmi adóval kapcsolatosan az utóbbi hetekben kiadott sérelmes rendelkezéseit vonja vissza és a forgalmi adóval kapcsolatos büntetésekre november 10-én lejáró amnesztiát december 31-ig hosszabbítsa meg. Baran Koriolán dr. biztosította a küldöttséget arról, hogy azonnal érintkezésbe lép Taranu Viktor kerületi pénzügyigazgatóval, akit arra fog kérni, hogy a november 10-én lejáró amnesztiát saját hatáskörében hosszabbítsa meg a pénzügyminiszter döntéséig.

Rádiókat

karbantartjuk, süket csöveit ujakra cseréljük, akkumulátorát töltsük csekély havi díj ellenében.

Rádió Rédei (ezelött Aerovox)
Józsefváros, Bul. Carol 13. Telefon: 14-00

A bányási buza ára. A temesvári gabonapiac irányzata tegnap szilárd volt. A kereslet élénk, a kínálat tartott. A gabonatözsde tegnapi árfolyamai a következők: 76 kg-os buza 370—380 lei, 78 kg-os buza 390—400 lei, 6-tengeri 220 lei, új-tengeri decemberre 155 lei, új-tengeri januárra 165 lei, takarmányrapa 175 lei, kismalmilisz 30/70-es 620, lei, zsáknélküli takarmányliszt 140 lei, napraforgómag 270 lei, löhermag kilója 40 lei, lucerna kilója 35 lei.

Mozi

Péntek, november 10:

Apollo-mozi: A szerelem tréfái.

Capitol-mozi: Mégis szép az élet.

Forum-mozi: Frau Diavolo (Az ördög testvérei).

VERESS SÁNDOR

(Utánavomas műve)

62. folytatás.

Rasputin Moszkvába látogat

Rasputin mindent elért, amiről emberi vágy csak álmatik. Hatalma, befolyása határtalan volt. Nem tett kénnyel, számolatlanul ömlött hozzá a pénz. Ajándékokkal. Minden kívánságát kielégelte, ami csak szemének-szájának kellett. Szenvedője is annyi lehetett, mint valaha Salamon király.

Rasputin a sors dédelgetett kedvence volt és Rasputin nem volt boldog.

Az aratta élete legnagyobb sikereit, hiába hallgatta az őt ünneplő nép dicsőhimuszainak mámorító szövegét, hiába dúsult a szerelmek és felkínálások krózsian feltálatl változataiban, hiába dörögtek hiába keresett feledést a borban, a végnélküli éjszakában, a nő, akire vágyott, árnyékként vetődött minden mozdulatára és ha szeméit végre fáradtan kimerülten mégis lecsukta, álomképeiben is látta, ismét ott kísértett: Dragomira.

Attenteges akaratu, érzéki ember, aki mint a távihar, úgy ejtett minden asszonyt rabul szentek fergetegében, most egyszerre gyenge lett és szelíd ezel az acélos hidegségű leánnyal szem-

ragomira csak játszott vele, mint az elérhetetlen eségben lebegő hold, hol a reménység sugárzó képét mutatva számára, hol árnyasan elfelmagát, kiszámíthatatlanul gomolygó szeszélyei ködfátyolával.

Rasputin már nem bírta tovább Dragomira látása nélkül.

Elhatározta tehát, hogy elhagyja néhány napra minden gondjával, politikai bajával Petrográdot és meglátogatja az Isten nővéreinek kolostorát.

Nem is habozott sokáig, összecsomagoltatta, amije kellett és úgy döntött, hogy majd autón utazik Moszkvába. Ez az ut legalább ismét némi visszatérés lesz a természethez, a néphez. Mert az országot az nem olyan, mint a gögös vaspálya, amelyen csak a hű városok mellett áll meg a gyorsvonat.

Az országot nagy, széles és jóságos. Ölelő kanyarutalait magukhoz ölelnék minden kis falut, elvezetnek a kis tornyok felé, ahol úgy szólalnak meg az estben a szerény harangocskák, mint lágyan hívogató ezüstcsengők, elvezetnek a kémények felé, ahol vékonyan száll a piciny házakból a melengető füst és áthuzódik az országot az ezernyi névtelen falvak hűsége kebelén, ahol az örök orosz jóság, az örök orosz szív lakik.

Ó, az országot!

Az országot tudna Rasputin éppen eleget mesélni.

Hiszen ezeken a végtelen országutakon töltötte Rasputin életének egy széles szakaszát, mikor még csavargó volt és ismeretlen senki. És most élete koronás pompájában is, most édesen megsajdult a szive a vándorlások, a sok meghitt és színes nyomoruság után.

Gondolatai messzi gomolygásában halkán, mint a méhkas, zümögni kezdett a sok emlék. Mint ahogyan az öreg ember gyermekkorra emlékeit idézi, úgy vonultak el képzeletében a színes egykori képek.

— Mennyire vágyom az országotra, mennyire mennek még egyszer rajtatok, vajjon találkozom-e valahol eltűnt ifjúságommal? — révedezett Rasputin.

Messze eltűnt legénynapjairól álmodozott Rasputin, mikor még a forró nyári éjszakákon az árok volt az ágya és tarisznyája a párnája. És eszébe tünt a téli országot is, a vendégszerető falvak, ahol mindig jutott a számára egy meleg sarok, egy csésze forró tea, sőt kenyér is, leves is, bor is, mert hiszen olyan szé-

pen és egyszerűen adni senki sem tud, mint az orosz paraszt.

A parasztok tenyerén élt ezekben a rideg téli napokban Rasputin. Testvér a testvérei között, vagy azokban a zárdákban és klastromokban pihent meg, amelyek még a legelhagyottabb helyeken is úgy emelkednek ki néha váratlanul, öreg, óriási falaikkal, mint valami jeladás.

De azért Rasputin sem maradt adós a jóságért, amelyet élvezett. Ő meg mesélni tudott. Sokkal szebben, mint az újság, amely legtöbbször el sem jut a falvak messziségébe, vagy ha el is jutna, akkor sem volna sok haszon belőle, mert vajjon, ki tudná elolvasni.

Mesélni, parasztszájjal szólni, senki sem tudott szebben, mint Rasputin.

Hogy mi mindent tudott ez az ember, ami a végtelen Oroszországban történt. És különösen, mikor aztán a földről, a vizekről, az erdő bujkáló vadjairól beszélt, vagy az emberről, az ember céljáról a földön és odaát, vagy az örömről és a szomorúságról, a gazdag szegényekről és a szegény gazdagokról. A szegény, vert parasztnak szinte csordultig telt meg a szive fájdalmas örömmel, balszamos béküléssel, ahogyan a hosszú téli éjszakákon egészen reggeli szürkületig hallgatták és fálták a szép szavakat, amiket olyan fáradhatatlanul hullatott az aranyászu vándor.

— Ismét meglátom az országotat — örvendezett Rasputin.

Milyen érdekes is az orosz országot. Téli van legfőbb ideje itt az országotjárásnak az atyuska birodalmában. Mert ősszel és tavasszal feneketlen a sár, járhatatlan itt minden.

De télen, mikor minden tükörsimára fagy, akkor nagy keletje van az utazásnak és a fuvarozó munkának, ami elkésett, vagy amit már eleve el lehet végezni.

Másnap már kora reggel előállott az autó, hogy azután meginduljon és meg sem álljon egészen Moszkváig.

(Folyt. köv.)

Rádió

Péntek, november 10: Bukarest. 1: Gramofonzene. 3.15: Gramofonzene. 6: Zenekari hangverseny. 7.15: Hangverseny. 8.20: Gramofonzene. 9: Filharmónikusok hangversenye. **Budapest** 7.45: Torna és gramofonzene. 11: Felolvasás. 1.05: Cigányzene. 2.30: Szalonzenekari hangverseny. 4.30: Rádió felőrája. 5: Háztartási tanácsadó. 6.15: Hangverseny. 6.45: Előadás zenével. 8.30: Operaelőadás. 12.20: Cigányzene. **Bécs.** 12.30: Gramofonzene. 1: Zenekari hangverseny. 2: Hangverseny. 4.55: Gramofonzene. 6.15: Gordonka hangverseny. 8: Zongorahangverseny. 9: Bécsi zene. 11.30: Gramofonzene. **Belgrád.** 12: Zenekari hangverseny. 1.05: Hangverseny. 5: Gramofonzene. 8: Zenekari hangverseny. 9: Zongora hangverseny. **Zágráb.** 11: Hangverseny. **Berlin.** 8.30: Szórakoztató zene. 11: Hangverseny. **Breslau.** 7.35: Hangverseny. 4: Könnyű zene. 6.50: Szórakoztató zene. 8: Közvetítés Königsusterhausenből. **Frankfurt.** 11.45: Hangverseny. 12: Zenekari hangverseny. **Hamburg.** 6: Tarka-óra. 11.20: Szórakoztató zene. **Königsusterhausen.** 10: Népdalénekek. 11.10: Gitárhangverseny. 3: Gramofonzene. 6: Kanárimadár verseny. 6.20: Hangverseny. 7.05: Ének hangverseny. 8: Haydn hangverseny. 8.30: Hitler beszéde. **Lipsee.** 5: Szimfonikus hangverseny. 6.50: Gramofonzene. **Milánó.** 6.10: Ének- és hegedűverseny. 9.15: Hangverseny. **München.** 5.25: Szórakoztató zene. 7.05: Tájékepek zenében. **Róma.** 6.15: Hangverseny. 10.30: Livi E. tenorista hangversenye. **Strassburg.** 7: Könnyű zene. 9.45: Gramofonzene. 10.30: Operett előadás. **Stockholm.** 6.05: Szórakoztató zene. 7.30: Hangverseny. 8.30: Luther-ünnep. **Varsó.** 4.55: Szalonzene. 5.55: Zongora hangverseny. 6.25: Dal- és áriaest. 7.20: Könnyűzene. 9.15: Filharmónikusok hangversenye. **Zágráb.** 9.40: Brandl-zongoratrió. 11.15: Táncczene.

Őnnek még nincs jó fényképe?
A jó fénykép a legérdekesebb ajándék.
A Ronskevic modern fotó műterem Erzsébetváros, Telekház-tér 1 készíti a legmodernebb, csodás kidolgozású fotókat, családi és gyermek felvételeket a legolcsóbb áron.
Az igazi fénykép: Ronskevicstől!

Apróhirdetések

Alkalmazás
 Fiatal elárúsítót aki varráshoz ért, románul, magyarul és németül beszél, azonnali belépésre kerestetik. Írásbeli ajánlatot kor megjelöléssel „Szorgalmas” jelige alatt a kiadóba kérünk. (3604)

Jól főző mindenek
 szakácsnő azonnalra vagy 15-ére felvétetik. Csendes, III., Alkotmány-utca 30. (3603)

Tartóshullám
 6-9 hónapi garanciával
J. WALTRICH
 fodrásznál
 Fő-utca és Kossuth-tér sarkán, 6-os villamos végállomásánál.

Állást keres

Ápolónőnek
 ajánlkozik azonnalra középkorú özvegy nő hosszú bizonyítvánnyal. Vidékre is megy. Cim a kiadóban. (3581)

1000 leírt
 már önálló kenyere lehet. Perfekt szabni és varni megtanítom. Ugyanott mindennemű női ruha, gyermekruha és fehérenemű olcsón készül. Szalon „Tempó”, Józsefváros, Kossuth Lajos-u. 19. (3579)

Olcsó tüzifia
 mindennemű, — vagon-tételben és kicsinyben. — valamint **kőszén, faszén, koksz és brikett** szintén legjutányosabban szerezhető be **Steiner Sándor** tüzelőanyagkereskedésében **Timișoara-Józsefváros, Hunyadi-ut 50** Telefon 10-12

Adás-vétel

Különféle butorok
 költözködés miatt, jó állapotban, olcsón kaphatók. Liget-ut 9, II. em. 2, d. e. 9—1 óráig. (3762)

Divatos, használt
 női ruhák olcsón eladó. Ugyanott mindenféle használt, jó állapotban levő női és férfi ruhákat, fehéreneműeket és cipőket veszek. I., Szent János-utca 6. Irgalmasok mellett az udvarban. (3559)

Olcsón eladó
 a Belváros legszebb utcájában jókarban levő emeletes ház több lakással, üzletekkel, magas jövedelemmel. Érdeklődni: Józsefváros, Begabalsor 16. Jánosinál. (3585)

Eladó
 utazóbunda, legjobb állapotban, 5500 leírt. Cim: Józsefváros, Eötvös-utca 32. sz., ajtó 5. (3569)

Eladó kedvező
 fizetési feltételek mellett 170.000 leírt Boksánbányán a Fő-utcán egy csinos ház, mely 4 szoba, konyha, éléskamra és melléképületeken kívül, ugyanazon a telken, még egy a Fő-utca néző szoba, konyha, éléskamrából álló kis házból és 800 négyszögöl kertből áll. Alkalmos vendéglőnek és üzlethelyiségnek is. Bővebbet válaszbélyeggel ellátott levelekre Schindler bácsi, Boksánbánya ad. (3565)

Téli autobusz mentrend

Érvényes 1933 október 2-től
Temesvár—Buziás—Lugos
 Temesvárról indulás d. u. 13 30 és 17-30
 Buziásról Lugosra „ d. u. 14-45 „ 18-45
 Lugosra érkezés d. u. 15-45 „ 19-45
Lugos—Buziás—Temesvárra
 Lugosról ind. reggel 6-00 és d. u. 13 ó.
 Buziásról „ „ 7-00 és d. u. 14 „
 Temesvárra érkezés 8-15 és d. u. 15-15
Vasárnap és ünnepnap Buziásról—
 Temesvárra weekend-jegy. Indulás Buziásról d. u. 13-30. Visszaindulás Temesvárról este 21-30 órákor.

Töltőkályha
 jó állapotban olcsón kapható. Liget-ut 9, II. em. 2. (3763)

Detailadás. Engrosár. Garantált valódi gyümölcs-pálinkák, márkás rum, likőr, konyak, asztali és fajborok legolcsóbb beszerzési forrása Reisz Géza, Józsefváros, Bem-utca 28 (csirkepiác). (1219)

Eladó
 jó állapotban levő régi ablakok és 1 bejárati ajtó. Bővebbet Alapítványi Pénztárnál, Belváros, Lonovics-utca 1. (3600)

OLLA
 a legjobb védő fertőző betegségek ellen

Lakás

Jólmenő vendéglő
 táncteremmel, lakással azonnal kiadó. Munkástelepen. Bővebbet Alapítványi pénztárnál, I., Lonovics-u. 1. (3556)

4 szobás
 modern lakás azonnal kiadó a Papneveldei bérházban, Belváros, Lonovics-u. 12. (3528)

Egyszobás udvari lakás
 cserépkályhával kiadó november 15-re. Józsefváros, Ormos-utca 13. (3552)

1500 lei havi bérért
 azonnal kiadó új ház, 3 szoba, konyha, speiz, fűrdőszoba, vízvezetékekkel, ujonnan kifestve, a 6-os villamostól 2 percre, Strada Caras 11. sz., a Vágóhid és Rapid-pálya között, a Hungária-utról a városi kertészet felé eső részen. Látható naponta 2—4 óra között. (3535)

Háromszobás
 utcai lakás fűrdőszobával december 1-re kiadó. Erzsébetváros, Str. C. Porumbescu (Tirol-utca) 78. (3568)

Vízvezetékek - javítások
 és mindennemű lakatos-munkák azonnal és jutányosan eszközöltetnek
Ing. S. Márton-cégnél
 Timișoara I., Str. Lenau 2
 Telefon 74

Cserépkályha
 szükségletét, ha előnyösen akarja beszerezni, akkor bizalommal forduljon a garanciaképes kipróbált céghez
TURI GYÖRGY
 cserépkályhagyártó
 Gyárúros, Rékás ut 26. A házam előtt 7-es villamos megálló! (Mivel üzletemet felosztattam, eladásaimat kizárólag ezen címről eszközölöm.)
 Átalakításokat és javításokat a legelőnyösebben eszközölök.

Téli menetrend

Érvényes 1933, október 8-tól
 Időszámítás: 0-tól 12-ig, éjféltől és 12-től 24-ig, déltől éjfélig.

Vonatok indulása a Temesvár-józsefváros pályaudvarról:

- Karánsebes felé személyvonat
- Bukarest felé gyorsvonat
- Bukarest felé Simplon
- Bukarest felé személyvonat
- Bukarest felé gyorsvonat
- Turnszeverin felé személyvonat
- Zsombolya felé vegyesvonat
- Zsombolya felé személyvonat
- Zsombolya felé vegyesvonat
- Zsombolya felé Simplon
- Zsombolya felé vegyesvonat
- Arad felé
- Arad felé
- Arad felé
- Arad felé
- Arad felé
- Resica felé
- Resica és Bázias felé
- Resica felé
- Csanád felé vegyes
- Csanád felé
- Csanád felé
- Csanád felé
- Gyér felé
- Keresztes felé
- Radna felé
- Valkány felé
- Buziás felé motoros
- Buziás felé vegyes

Vonatok érkezése a Temesvár-józsefváros pályaudvarra:

- Karánsebes felől
- Bukarest felől gyors
- Bukarest felől Simplon
- Bukarest felől személy
- Bukarest felől gyors
- Turnszeverin felől
- Zsombolya felől vegyes
- Zsombolya felől személy
- Zsombolya felől vegyes
- Zsombolya felől Simplon
- Zsombolya felől vegyes
- Arad felől
- Arad felől
- Arad felől
- Arad felől
- Arad felől
- Arad felől
- Resica és Bázias felől
- Resica felől
- Resica felől
- Csanád felől
- Csanád felől
- Csanád felől
- Csanád felől
- Csanád felől
- Gyér felől
- Gyér felől
- Keresztes felől
- Radna felől
- Valkány felől
- Buziás felől motoros
- Buziás felől vegyes

HIRDESSZEN!

Ha szép akar lenni
 használjon KULKA-féle lilliom-tejkrémet, lilliom-tejszappant, lilliompuvert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerárában a „Fekete Sas” Belváros, Szent György-tér